

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
01.05.2023
RT I, 07.03.2023, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
23.02.2023 otsus nr 261

Jäätmeseaduse, pakendiseaduse ja tubakaseaduse muutmise seadus

Vastu võetud 13.02.2023

§ 1. Jäätmeseaduse muutmine

Jäätmeseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seadust täiendatakse §-ga 7³ järgmises sõnastuses:

„§ 7³. Plastijäätmed

(1) Plastijäätmed on jäätmed, mis koosnevad plastist, oksüdantide toimel lagunevast plastist või biolagunevast plastist.

(2) Plast on materjal, mis koosneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93, komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1–850) (edaspidi *REACH-määrus*), artikli 3 punktis 5 määratletud polümeerist ning millele võib olla lisatud lisaaineid või muid aineid ja mis võib olla lõpptoote peamine struktuurikomponent, välja arvatud looduslikud polümeerid, mida ei ole keemiliselt modifitseeritud.

(3) Oksüdantide toimel lagunev plast on plastmaterjal, mis sisaldab lisaaineid, mis oksüdeerumise käigus lagundavad plastmaterjali mikroosakesteks või põhjustavad selle keemilise lagunemise.

(4) Biolagunev plast on plastmaterjal, millest jääb füüsilise ja bioloogilise lagunemise tulemusena järele vaid süsinikdioksiid, biomass ja vesi ning mis on kompostimise ja anaeroobse lagunemise tulemusena taaskasutatav pakendeid käsitlevate Euroopa standardite järgi.”;

2) paragrahvi 21 lõiget 2 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

„2¹) vähendada ühekordselt kasutatavate plasttoodete turule laskmist või hoiduda sellest.”;

3) paragrahvi 21¹ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Materjalides ja toodetes ohtlike ainete sisalduse vähendamise soodustamiseks tuleb REACH-määruse artikli 3 punktis 33 määratletud toote tarnijal esitada Euroopa Kemikaaliameti andmebaasi nimetatud määruse artikli 33 lõikes 1 nõutud teave.”;

4) seadust täiendatakse §-dega 22²–22⁶ järgmises sõnastuses:

„§ 22². Plasttooted

Ühekordselt kasutatav plasttoode on täielikult või osaliselt plastist valmistatud toode, mis ei ole kavandatud, valmistatud või turule lastud eesmärgiga see tootjale täitmiseks tagastada või mis ei ole kavandatud eesmärgiga seda korduskasutada nii, et see ringleks oma olelusringi jooksul mitu korda.

§ 22³. Ühekordselt kasutatavate plasttoodete turule laskmise piirang

Turule on keelatud lasta järgmisi ühekordselt kasutatavaid plasttooteid:

- 1) vatitikuvad, välja arvatud need, mis kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/745, milles käsitletakse meditsiiniseadmeid, millega muudetakse direktiivi 2001/83/EÜ, määrust (EÜ) nr 178/2002 ja määrust (EÜ) nr 1223/2009 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 90/385/EMÜ ja 93/42/EMÜ (ELT L 117, 05.05.2017, lk 1–175), kohaldamisalasse;
- 2) söögiriistad – noad, kahvlid, lusikad ja söögipulgad;
- 3) taldrigid;
- 4) joogikõrred, välja arvatud need, mis kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/745 kohaldamisalasse;
- 5) joogisegamispulgad;
- 6) õhupalle toetavad varred ja nende mehhanismid, välja arvatud sellised, mis on mõeldud tööstusliku või muu kutselise kasutusega õhupalli jaoks, mida tarbijale ei turustata.

§ 22⁴. Oksüdantide toimel lagunevast plastist valmistatud toodete turule laskmise piirang

Turule on keelatud lasta mis tahes tooteid, mis on valmistatud oksüdantide toimel lagunevast plastist.

§ 22⁵. Teatavate ühekordselt kasutatavate plasttoodete märgistamine

(1) Ühekordselt kasutatava plasti sisaldava niisutatud pühkepaberi ja hügieenisideme ning tamponi ja tamponi aplikaatori pakendi märgistamisel võetakse arvesse komisjoni rakendusmääruses (EL) 2020/2151, millega kehtestatakse eeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/904 (teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta) lisa D osas loetletud ühekordselt kasutatavate plasttoodete ühtlustatud märgistusnõuete kohta (ELT L 428, 18.12.2020, lk 57–67), esitatud nõudeid.

(2) Käesolevas paragrahvis ja käesoleva seaduse §-s 22⁶ kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) ühekordselt kasutatav plasti sisaldav hügieeniside on suurema vedelikukoguse imamiseks ja hoidmiseks kasutatav isikliku hügieeni vahend, mis on ette nähtud ühekordseks kasutamiseks;
- 2) ühekordselt kasutatav plasti sisaldav tampon ja selle aplikaator on menstruaatsiooni korral kasutatav isikliku hügieeni vahend, mis on ette nähtud ühekordseks kasutamiseks.

§ 22⁶. Teatavatest ühekordselt kasutatavatest plasttoodetest teadlikkuse suurendamise meetmed

(1) Ühekordselt kasutatava plasti sisaldava hügieenisideme ning tamponi ja tamponi aplikaatori turule laskja või turustaja peab reklaamiseaduse § 2 lõike 1 punktide 3 ja 8 kohases reklaamis välja tooma info toote plastisisalduse kohta ning teavitama tarbijat selle tootega kaasnevatest negatiivsetest mõjudest keskkonnale ja kanalisatsioonivõrgule.

(2) Ühekordselt kasutatava plasti sisaldava hügieenisideme ning tamponi ja tamponi aplikaatori turule laskja või turustaja on kohustatud kasutajate keskkonnateadlikkuse suurendamiseks korraldama kord aastas vähemalt ühe minimaalselt kahepäevase üleriigilise teabekampaania järgmistel tingimustel:

- 1) teabekampaanias tuleb teavitada ühekordselt kasutatava plasti sisaldava hügieenisideme ning tamponi ja tamponi aplikaatori kasutajaid nendest toodetest tekkinud jäätmete nõuetekohasest kõrvaldamisest, ühekordselt kasutatavate plasttoodete prügistamise ning nende jäätmete muu sobimatu kõrvaldamise mõjust keskkonnale, eriti merekeskkonnale, ja ühekordselt kasutatavast tootest tekkinud jäätmete sobimatu kõrvaldamisviisi mõjust kanalisatsioonile, sealhulgas tuleb tuua välja info toote plastisisalduse kohta;
- 2) teabekampaania tuleb avaldada üle riigi levivate meediakanalite, sealhulgas televisioon, raadio, sotsiaalmeedia, ja välireklaami kaudu. Teabekampaaniaks ei loeta üksnes interneti, ajalehe või ajakirja kaudu jagatavat teavet;
- 3) teabekampaaniate, sealhulgas teavitamise korraldamise kulud tasub turule laskja või turustaja, kusjuures turule laskjad ja turustajad võivad korraldada ühiseid teabekampaaniaid;
- 4) teabekampaanias peab olema selgelt eristatav, milline turule laskja või turustaja teabekampaaniat korraldab, kusjuures ühise teabekampaania korral peavad olema loetletud kõikide osalevate turule laskjate või turustajate nimed.

(3) Turule laskja on toote tootja või importija, kes käesoleva seaduse § 23 lõike 1⁸ tähenduses laseb toote turule.

(4) Ühekordselt kasutatava plasti sisaldava hügieenisideme ning tamponi ja tamponi aplikaatori tootja on käesoleva seaduse tähenduses füüsiline või juriidiline isik:

- 1) kelle tegevuskoht on Eestis ja kes sõltumata müügiviisist, kaasa arvatud müük sidevahendi abil, laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule ühekordselt kasutatava plasti sisaldava hügieenisideme või tamponi ja tamponi aplikaatori;
- 2) kes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64–88), artikli 2 punktis 7 määratletud sidevahendi abil sõlmitud lepinguga laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule ühekordselt kasutatava plasti sisaldava hügieenisideme või tamponi ja tamponi aplikaatori;
- 3) kes müüb sidevahendi abil otse Eesti kodumajapidamistele või muudele kasutajatele ühekordselt kasutatava plasti sisaldava hügieenisideme või tamponi ja tamponi aplikaatori, kuid tema tegevuskoht on teises Euroopa Liidu liikmesriigis või väljaspool Euroopa Liitu.

(5) Importija on käesoleva seaduse tähenduses toote nõuetele vastavuse seaduse § 4 lõike 1 punktis 1 määratletud isik.”;

5)paragrahvi 23 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 23. Tootja, tootjate ühendus, turustaja ja volitatud esindaja”;

6)paragrahvi 23 täiendatakse lõigetega 1¹⁰–1¹⁴;järgmises sõnastuses:

„(1¹⁰) Plasti sisaldava kalapüügivahendi tootja käesoleva seaduse tähenduses on füüsiline või juriidiline isik:

- 1) kelle tegevuskoht on Eestis ja kes sõltumata müügiviisist, kaasa arvatud müük sidevahendi abil, laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule plasti sisaldavaid kalapüügivahendeid;
- 2) kes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL artikli 2 punktis 7 määratletud sidevahendi abil sõlmitud lepinguga laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule plasti sisaldavaid kalapüügivahendeid;
- 3) kes müüb sidevahendi abil otse Eesti kodumajapidamistele või muudele kasutajatele plasti sisaldavaid kalapüügivahendeid, kuid tema tegevuskoht on teises Euroopa Liidu liikmesriigis või väljaspool Euroopa Liitu.

(1¹¹) Niisutatud pühkepaberi tootja käesoleva seaduse tähenduses on füüsiline või juriidiline isik:

- 1) kelle tegevuskoht on Eestis ja kes sõltumata müügiviisist, kaasa arvatud müük sidevahendi abil, laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule ühekordselt kasutatavat niisutatud pühkepaberit;
- 2) kes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL artikli 2 punktis 7 määratletud sidevahendi abil sõlmitud lepinguga laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule ühekordselt kasutatavat niisutatud pühkepaberit;
- 3) kes müüb sidevahendi abil otse Eesti kodumajapidamistele või muudele kasutajatele ühekordselt kasutatavat niisutatud pühkepaberit, kuid tema tegevuskoht on teises Euroopa Liidu liikmesriigis või väljaspool Euroopa Liitu.

(1¹²) Õhupalli tootja käesoleva seaduse tähenduses on füüsiline või juriidiline isik:

- 1) kelle tegevuskoht on Eestis ja kes sõltumata müügiviisist, kaasa arvatud müük sidevahendi abil, laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule ühekordselt kasutatavaid õhupalle;
- 2) kes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL artikli 2 punktis 7 määratletud sidevahendi abil sõlmitud lepinguga laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule ühekordselt kasutatavaid õhupalle;
- 3) kes müüb sidevahendi abil otse Eesti kodumajapidamistele või muudele kasutajatele ühekordselt kasutatavaid õhupalle, kuid tema tegevuskoht on teises Euroopa Liidu liikmesriigis või väljaspool Euroopa Liitu.

(1¹³) Filtriga tubakatoote ja koos tubakatootega kasutamiseks turustatava filtri tootja käesoleva seaduse tähenduses on füüsiline või juriidiline isik:

- 1) kelle tegevuskoht on Eestis ja kes sõltumata müügiviisist, kaasa arvatud müük sidevahendi abil, laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule ühekordselt kasutatavaid filtriga tubakatooteid või koos tubakatootega kasutamiseks turustatavaid filtreid;
- 2) kes Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/83/EL artikli 2 punktis 7 määratletud sidevahendi abil sõlmitud lepinguga laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule ühekordselt kasutatavaid filtriga tubakatooteid või koos tubakatootega kasutamiseks turustatavaid filtreid;
- 3) kes müüb sidevahendi abil otse Eesti kodumajapidamistele või muudele kasutajatele ühekordselt kasutatavaid filtriga tubakatooteid või koos tubakatootega kasutamiseks turustatavaid filtreid, kuid tema tegevuskoht on teises Euroopa Liidu liikmesriigis või väljaspool Euroopa Liitu.

(1¹⁴) Käesolevas paragrahvis ja käesoleva seaduse §-s 26 nimetatud plasti sisaldava kalapüügivahendi tootjana ei käsitata isikut, kelle tooted on käsitsi valmistatud.”;

7)paragrahvi 23 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Volitatud esindaja käesoleva seaduse tähenduses on isik, kes täidab liikmesriigi territooriumil tootja laiendatud tootjavastutuse süsteemidega seotud kohustusi, kui tootjal puudub liikmesriigis asukoht. Volitused kehtivad üksnes siis, kui volitatud esindaja on need kirjalikult heaks kiitnud ja need kehtivad vähemalt kõigi sama liiki probleemtoodete puhul. Volitatud esindaja täidab tootjalt saadud volituses kindlaksmääratud ülesandeid.”;

8)paragrahvi 25 lõiget 2 täiendatakse punktidega 7–10 järgmises sõnastuses:

- 7) plasti sisaldavad kalapüügivahendid ja nende osad;
- 8) niisutatud pühkepaber;
- 9) õhupallid;
- 10) filtriga tubakatooted ja koos tubakatootega kasutamiseks turustatavad filtrid.”;

9)paragrahvi 25 lõiget 3 täiendatakse punktidega 7–10 järgmises sõnastuses:

„7) kalapüügivahend – ese või varustuse osa, mida kasutatakse kalanduses või vesiviljeluses mere bioloogiliste ressursside püüdmiseks või kasvatamiseks või mis ujub merepinnal ja mida kasutatakse mere bioloogiliste ressursside peibutamiseks ja püüdmiseks või kasvatamiseks;
8) niisutatud pühkepaber – eelniisutatud plasti sisaldav pühkepaber, mis on mõeldud isikliku hügieeni tarbeks või kodumajapidamises kasutamiseks;
9) õhupall – mittepoorsest kergest materjalist kott, mida saab õhku või gaasi täis pumbata ning mida kasutatakse pidudel kaunistamiseks või laste mänguasjana, välja arvatud tööstusliku või muu kutselise kasutusega õhupallid, mida tarbijatele ei turustata;
10) filtriga tubakatoode ja koos tubakatoodega kasutamiseks turustatav filter – plasti sisaldava filtriga tubakatoode ja koos tubakatoodega kasutamiseks turustatav plasti sisaldav filter.”;

10)paragrahvi 25¹lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Tootja, kelle asukoht ei ole Eestis, kuid kes sõltumata müügi viisist laseb majandus- või kutsetegevuse korras Eesti turule probleemtooteid, määrab probleemtoote turule laskmiseks Eestis elu- või asukohta omava füüsilisest või juriidilisest isikust volitatud esindaja, kes täidab tema eest probleemtoote tootja laiendatud vastutuse kohustused.”;

11)seadust täiendatakse §-ga 25²järgmises sõnastuses:

„§ 25². Teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodetega seotud kulude katmine

(1) Niisutatud pühkepaberi tootja, õhupalli tootja ning filtriga tubakatoote ja koos tubakatoodega kasutamiseks turustatava filtri tootja on kohustatud kandma järgmised kulud:

- 1) käesoleva seaduse §-s 26⁸ nimetatud teadlikkuse suurendamisega seotud kulud seoses asjaomase tootega;
- 2) avalikesse kogumissüsteemidesse ära visatud asjaomasest tootest tekkinud jäätmete kogumise, sealhulgas taristu ja selle käitamise ning nende jäätmete edasise veo ja käitlemise kulud;
- 3) asjaomasest tootest tekkinud prügi koristamise ning selle edasise veo ja käitlemise kulud.

(2) Filtriga tubakatoote ja koos tubakatoodega kasutamiseks turustatava filtri tootja peab kandma ka kulud, mis on seotud nende toodete tarbimisel tekkivate jäätmete kogumise taristu rajamisega kohtades, kus prügistamise tõenäosus on suur.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud kulud ei tohi ületada nendes lõigetes nimetatud teenuste kulutõhusa osutamise kulusid. Kulud määratakse kindlaks läbipaistval viisil asjaomaste osalejate vahel. Prügikoristamise kulude korral piirdatakse avaliku sektori asutuste või nende volitatud tegevusega.”;

12)paragrahvi 25²täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud kulude ühetaolise arvutamise meetoodika ja kulude määramise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

13)paragrahvi 26 lõige 1⁷ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1⁷) Elektri- ja elektroonikaseadme, niisutatud pühkepaberi, õhupalli, filtriga tubakatoote ja koos tubakatoodega kasutamiseks turustatava filtri ning plasti sisaldava kalapüügivahendi tootja, kes laseb majandus- või kutsetegevuse korras oma tooteid teise Euroopa Liidu liikmesriigi turule, kus tal puudub asukoht, määrab selles liikmesriigis elu- või asukohta omava füüsilisest või juriidilisest isikust volitatud esindaja, kes täidab tema eest tootjale pandud kohustusi.”;

14)paragrahvi 26 lõike 13 punktist 4 jäetakse välja tekstiosa „, milles käsitletakse meditsiiniseadmeid, millega muudetakse direktiivi 2001/83/EÜ, määrust (EÜ) nr 178/2002 ja määrust (EÜ) nr 1223/2009 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 90/385/EMÜ ja 93/42/EMÜ (ELT L 117, 05.05.2017, lk 1–175)”;

15)seadust täiendatakse §-ga 26²¹järgmises sõnastuses:

„§ 26²¹. Plasti sisaldavate kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite kogumisel ja tootjale tagastamisel tekkinud kulude katmine

(1) Plasti sisaldavate kalapüügivahendite tootjad kannavad kulud, mis on seotud selliste plasti sisaldavate kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite liigiti kogumise ning nende edasise veo ja käitlemisega, kui need on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/883, milles käsitletakse sadama vastuvõtuseadmeid laevajäätmete üleandmiseks ja muudetakse direktiivi 2010/65/EL ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/59/EÜ (ELT L 151, 07.06.2019, lk 116–142), kohaselt sadamas üle antud sobivasse vastuvõtuseadmesse või kogumissüsteemi.

(2) Kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahend käesoleva paragrahvi tähenduses on kalapüügivahend, mis kuulub Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3–30), artikli 3 punkti 1 kohase jäätmete määratluse alla,

sealhulgas kõik eraldi komponendid, ained või materjalid, mis kuuluvad kalapüügivahendi juurde või külge siis, kui see jäeti maha, sealhulgas kaotati või hüljati.

(3) Sadama vastuvõtuseadmed käesoleva paragrahvi tähenduses on sadama vastuvõtuseadmed, mis kuuluvad direktiivi (EL) 2019/883 artikli 2 punkti 6 kohase määratluse alla.”;

16)paragrahvi 122 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.”;

17)seadust täiendatakse §-dega 136¹⁵ ja 136¹⁶ järgmises sõnastuses:

„§ 136¹⁵. Laiendatud tootjavastutuse kohustuste erisuse rakendamine

(1) Käesoleva seaduse § 23 lõigetes 1¹⁰–1¹² nimetatud tootjatele rakendatakse §-s 23¹ ja § 25¹ lõigetes 1–4 sätestatud laiendatud tootjavastutuse kohustust alates 2024. aasta 31. detsembrist.

(2) Käesoleva seaduse § 23 lõikes 1¹³ nimetatud tootjatele rakendatakse §-s 23¹ ja § 25¹ lõigetes 1–4 sätestatud laiendatud tootjavastutuse kohustust alates 2024. aasta 1. jaanuarist.

(3) Käesoleva seaduse § 23 lõigetes 1¹¹ ja 1¹² nimetatud tootjatele rakendatakse §-s 25² sätestatud teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodetega seotud kulude katmise kohustust alates 2024. aasta 31. detsembrist.

(4) Käesoleva seaduse § 23 lõikes 1¹³ nimetatud tootjatele rakendatakse §-s 25² sätestatud teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodetega seotud kulude katmise kohustust alates 2024. aasta 1. jaanuarist.

(5) Käesoleva seaduse § 23 lõikes 1¹⁰ nimetatud tootjatele rakendatakse § 26²¹ lõikes 1 sätestatud plasti sisaldavate kasutuselt kõrvaldatud kalapüügivahendite kogumisel ja tootjale tagastamisel tekkinud kulude katmise kohustust alates 2024. aasta 31. detsembrist.

(6) Käesoleva seaduse § 23 lõigetes 1¹⁰–1¹² nimetatud tootjatele rakendatakse §-s 26⁸ sätestatud probleemtoote kasutaja teavitamise ja teabekampaania korraldamise kohustust alates 2024. aasta 31. detsembrist.

(7) Käesoleva seaduse § 23 lõikes 1¹³ nimetatud tootjatele rakendatakse probleemtoote kasutaja teavitamise ja teabekampaania korraldamise kohustust alates 2024. aasta 1. jaanuarist.

§ 136¹⁶. Probleemtooteregistris registreerimise ja probleemtooteregistrisse andmete esitamise erisuse rakendamine

(1) Käesoleva seaduse § 23 lõigetes 1¹⁰–1¹² nimetatud tootjatele rakendatakse § 26¹ lõikes 1¹ sätestatud probleemtooteregistris registreerimise ja probleemtooteregistrisse andmete esitamise kohustust 2024. aasta 31. detsembrist.

(2) Käesoleva seaduse § 23 lõikes 1¹³ nimetatud tootjatele rakendatakse § 26¹ lõikes 1¹ sätestatud probleemtooteregistris registreerimise ja probleemtooteregistrisse andmete esitamise kohustust 2024. aasta 1. jaanuarist.”;

18)seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/904 teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta (ELT L 155, 12.06.2019, lk 1–19).”.

§ 2. Pakendiseaduse muutmise

Pakendiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 3 täiendatakse lõigetega 3² ja 3³ järgmises sõnastuses:

„(3²) Oksüdantide toimel lagunev plast on plastmaterjal jäätmeseaduse § 7³ lõike 3 tähenduses.

(3³) Biolagunev plast on plastmaterjal jäätmeseaduse § 7³ lõike 4 tähenduses.”;

2)paragrahvi 3 täiendatakse lõigetega 6–8 järgmises sõnastuses:

„(6) Ühekordselt kasutatav plasttoode on plasttoode jäätmeseaduse § 22²tähenduses.

(7) Ühekordselt kasutatavate plasttoodete liigid on järgmised:

- 1) joogipakend – korgi või kaanega kuni kolm liitrit vedelikku mahutav joogianum;
- 2) joogipudel – korgi või kaanega kitsama kaelaosa või suuga kuni kolm liitrit vedelikku mahutav joogipakend;
- 3) joogitops – korgi või kaanega joogianum, mis on mõeldud kas täitmiseks müügikohas või mida müüakse eraldi isiklikuks tarbeks;
- 4) toidupakend – kaanega või kaaneta anum, millest pakutakse kohapeal või kaasavõtmiseks valmistoitu, mida tavaliselt tarbitakse samast anumast ilma täiendava küpsetamise, keetmise või soojendamiseta;
- 5) painduvast materjalist pakk ja pakkematerjal – koheseks otse tarbimiseks mõeldud valmistoidu pakkumiseks ettenähtud pakk või pakkematerjal;
- 6) õhuke plastkandekott.

(8) Käesoleva paragrahvi lõike 7 punktis 4 nimetatud toidupakendiks ei loeta rohkem kui ühe inimese portsjonit sisaldavat pakendit või ühe inimese portsjonit sisaldavat pakendit, mida müüakse rohkem kui ühekaupa.”;

3)paragrahvi 5 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 5. Pakendi ja pakendijäätmete vältimine ning ühekordselt kasutatavate plasttoodete turule laskmise piirang”;

4)paragrahvi 5 lõiget 2 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

„4) tuleb anda lõppkasutajale ja tarbijale infot korduskasutatavate toidupakendite ja joogitopside olemasolust, sealhulgas millistel tingimustel müügikoht aktsepteerib müügipakendisse pakendamata valmistoidu ja joogi müümist lõppkasutaja või tarbija korduskasutatavasse toidupakendisse või joogitopsi.”;

5)paragrahvi 5 täiendatakse lõigetega 3–8 järgmises sõnastuses:

„(3) Turule on keelatud lasta pakendeid, mis on valmistatud oksüdantide toimel lagunevast plastist, ning järgmisi vahtpolüstüreenist valmistatud ühekordselt kasutatavaid plasttooteid:

- 1) toidupakendid;
- 2) joogipakendid;
- 3) joogitopsid.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 käsitatakse turule laskmist jäätmeseaduse § 23 lõike 1⁸tähenduses.

(5) Pakendiettevõtja võtab kasutusele meetmed, et saavutada käesoleva seaduse § 3 lõike 7 punktides 3 ja 4 nimetatud ühekordselt kasutatavate plasttoodete tarbimise ambitsioonikas ja pidev vähenemine vastavalt jäätmepoliitika üldistele eesmärkidele, eriti jäätmetekke vältimine, mis peaks üha suureneva tarbimise suundumuse olulisel määral ümber pöörama.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud meetmetega tuleb saavutada käesoleva seaduse § 3 lõike 7 punktides 3 ja 4 nimetatud ühekordselt kasutatavate plasttoodete tarbimise mõõdetav vähenemine 2026. aastaks võrrelduna kalendriaastaga, mille kohta on pakendiettevõtjal esimest korda kohustus esitada pakendiregistrisse ühekordselt kasutatavate plasttoodete andmed.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud meetmete kirjeldamiseks tuleb pakendiettevõtjal koostada tegevuskava, mis avaldatakse ettevõtte veebilehel selle olemasolul.

(8) Avalikel üritustel on lubatud kasutada toidu ja joogi serveerimiseks üksnes korduskasutatavaid anumaid ja söögiriistu.”;

6)seadust täiendatakse §-ga 10²;järgmises sõnastuses:

„§ 10². Volitatud esindaja

Volitatud esindaja käesoleva seaduse tähenduses on isik, kes täidab liikmesriigi territooriumil pakendiettevõtja laiendatud tootjavastutuse süsteemidega seotud kohustusi, kui pakendiettevõtjal puudub liikmesriigis asukoht. Volitused kehtivad üksnes siis, kui volitatud esindaja on need kirjalikult heaks kiitnud. Volitatud esindaja täidab pakendiettevõtjalt saadud volituses kindlaksmääratud ülesandeid.”;

7)paragrahvi 12¹täiendatakse lõigetega 4¹–4³;järgmises sõnastuses:

„(4¹) Pakendiettevõtja on kohustatud kandma käesoleva seaduse § 3 lõikes 7 nimetatud ühekordselt kasutatavate plasttoodetega seoses lisaks kulud, mis on seotud:

- 1) avalikesse kogumissüsteemidesse äravisatud asjaomastest pakenditest tekkinud jäätmete kogumise, sealhulgas taristu ja selle käitamise, ning nende pakendijäätmete edasise veo ning käitlemisega;
- 2) asjaomastest pakenditest tekkinud prügi koristamise ning selle edasise veo ja käitlemisega.

(4²) Käesoleva paragrahvi lõikes 4¹ kirjeldatud kulud ei tohi ületada nimetatud lõikes kirjeldatud teenuste kulutõhusa osutamise kulusid. Kulud määratakse kindlaks läbipaistval viisil asjaomaste osalejate vahel. Prügikoristamise kulude korral piirdatakse avaliku sektori asutuste või nende volitatud tegevusega.

(4³) Käesoleva paragrahvi lõikes 4¹ sätestatud kulude ühetaolise arvutamise meetoodika ja kulude määramise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

8)paragrahvi 12¹ täiendatakse lõikega 8 järgmises sõnastuses:

„(8) Pakendiettevõtja, kes laseb majandus- või kutsetegevuse korras käesoleva seaduse § 3 lõikes 7 nimetatud ühekordselt kasutatavaid plasttooteid teise Euroopa Liidu liikmesriigi turule, kus tal puudub asukoht, määrab selles liikmesriigis elu- või asukohta omava füüsilisest või juriidilisest isikust volitatud esindaja, kes täidab tema eest pakendiettevõtjale pandud kohustusi selles liikmesriigis.”;

9)paragrahvi 17⁴ lõike 1 punkti 11 täiendatakse pärast sõna „vältimisest” tekstiosaga „, sealhulgas ühekordselt kasutatavate plasttoodete prügistamise ning nende jäätmete muu sobimatu kõrvaldamise mõjust keskkonnale, eriti merekeskkonnale.”;

10)paragrahvi 17⁴ lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 11 nimetatud teavituseks tehtavad kulutused peavad moodustama vähemalt kaks protsenti taaskasutusorganisatsiooni kalendriaasta käibest, kusjuures käibe suuruse arvutamisel ei arvestata tagatisraha.”;

11)paragrahvi 17⁴ täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 11 nimetatud avalikkuse ja tarbijate teavitamiseks tuleb kasutada vähemalt üle riigi levivaid meediakanaleid, maakonna ja kohalike omavalitsuste ajalehti ning välireklaami.”;

12)paragrahvi 20 lõige 2¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2¹) Pakendiettevõtja, kes müüb pakendatud kaupa lõppkasutajale või tarbijale, informeerib pakendi tagasivõtmise kohast müügikohas nähtavale kohale seatud arusaadava kirjaliku teatega ning annab infot jäätmetekke ja prügistamise vältimise kohta. Pakendiettevõtja, kes müüb lõppkasutajale või tarbijale ühekordselt kasutatavaid plasttooteid, jagab teavet nende toodete prügistamise ning nende jäätmete muu sobimatu kõrvaldamise mõjust keskkonnale, eriti merekeskkonnale.”;

13)paragrahvi 20 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Pakendiettevõtja, kes müüb pakendatud kaupa ning kasutab selle kättetoimetamiseks postiteenust või muud majandus- või kutsetegevuses tegutsevat kauba üleandjat, on kohustatud lõppkasutajat ja tarbijat informeerima tasuta pakendite ja pakendijäätmete tagastamise kohast.”;

14)paragrahvi 20 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Pakendiettevõtja, kes müüb pakendatud kaupa ning kasutab selle kättetoimetamiseks postiteenust või muud majandus- või kutsetegevuses tegutsevat kauba üleandjat, võib korraldada lõppkasutajalt ja tarbijalt kauba üleandja kaudu pakendite ja pakendijäätmete tasuta tagastamise sellisest võimalusest lõppkasutajale ja tarbijale ette teatades.”;

15)paragrahvi 20 lõige 4¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4¹) Pakendit ja pakendijäätmeid ei pea tagasi võtma pakendatud kaupa müüv isik, kui müügikoha suurus on alla 20 ruutmeetri ja see paikneb tiheasustusosalal.”;

16)paragrahvi 20 lõige 7 tunnistatakse kehtetuks;

17)paragrahvi 21 täiendatakse lõikega 3² järgmises sõnastuses:

„(3²) Tagatisraha võib rakendada lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatule ka ühekordselt kasutatavatele ja korduskasutatavatele toidupakenditele ja joogitopsidele.”;

18)paragrahvi 21 lõike 4¹ punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) pakendile, mille maht on suurem kui 3,0 liitrit, ja pakendile, mille maht on väikesem kui 0,1 liitrit.”;

19)seaduse 5. peatükki täiendatakse §-ga 23¹ järgmises sõnastuses:

„§ 23¹. Ühekordselt kasutatavate plastist joogitopside märgistamine

Ühekordselt kasutatavale plastist joogitopsile kantakse märgistus, mille nõuded on kehtestatud komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2020/2151, millega kehtestatakse eeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/904 (teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta) lisa D osas loetletud ühekordselt kasutatavate plasttoodete ühtlustatud märgistusnõuete kohta (ELT L 428, 18.12.2020, lk 57–67).”;

20)paragrahvi 24 lõiget 4 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

„4) andmed Eesti turule lastud plastist joogipudelite koostises oleva ringlusse võetud plasti sisalduse kohta, arvatuna turule lastud plastist pudelite keskmisena.”;

21)paragrahvi 24 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud pakendiettevõtja esitab pakendiregistrisse lisaks lõikes 4 loetletud andmetele ka andmed ühekordselt kasutatavate plasttoodete koguse kohta.”;

22)paragrahvi 24 lõiked 5 ja 6 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Pakendiettevõtja, kes on oma kohustused käesoleva seaduse § 12¹ lõike 2 järgi üle andnud taaskasutusorganisatsioonile, esitab käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 1, 2 ja 4 nimetatud andmed kalendriaasta kohta taaskasutusorganisatsioonile.

(6) Taaskasutusorganisatsioon esitab kalendriaasta kohta pakendiregistrisse kandmiseks käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 1, 2 ja 4 nimetatud andmed iga temale kohustused üle andnud pakendiettevõtja kohta ja punktis 3 nimetatud andmed koondandmetena.”;

23)paragrahvist 24² jäetakse välja tekstiosa „üle 100-ruutmeetrise pindalaga”;

24)paragrahvi 26 lõiked 2 ja 3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet teostab järelevalvet pakendi ja pakendijäätmete tagasivõtmise kohustuse ja tagasivõtmise nõuete täitmise üle tarbijakaitseadusega sätestatud korras.

(3) Valla- ja linnavalitsusel on õigus teostada järelevalvet oma haldusterritooriumil pakendi ja pakendijäätmete tagasivõtmise, kogumise ja taaskasutamise ning ühekordselt kasutatavate plasttoodete turule laskmise piirangu järgimise üle.”;

25)seadust täiendatakse §-ga 30² järgmises sõnastuses:

„§ 30². Pakendi ja pakendijäätmete vältimise ning ühekordselt kasutatavate plasttoodete turule laskmise piiramise kohustuse täitmata jätmise

(1) Pakendi ja pakendijäätmete vältimise või ühekordselt kasutatavate plasttoodete turule laskmise piiramise kohustuse täitmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.”;

26)paragrahvi 33 lõikes 2 asendatakse arv „30¹” arvuga „30²”;

27)paragrahvi 33 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Käesoleva seaduse §-des 29, 30 ja 30² nimetatud väärtegade kohtuväline menetleja on ka valla- ja linnavalitsus.”;

28)paragrahvi 36 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Pakendiettevõtja, kes laseb turule ühekordselt kasutatavaid plastist joogipudeleid, peab tagama joogipudelite liigiti kogumise ringlussevõtu eesmärgil järgmisel määral:

- 1) hiljemalt 2025. aastaks 77 protsenti turule lastud kogustest;
- 2) hiljemalt 2029. aastaks 90 protsenti turule lastud kogustest.”;

29)seadust täiendatakse §-ga 36² järgmises sõnastuses:

„§ 36². Nõuded ühekordselt kasutatavale plastist joogipakendile

(1) Alates 2024. aasta 3. juulist on lubatud ühekordselt kasutatavat plastist joogipakendit, millel on plastist kork või kaas, turule lasta üksnes siis, kui kork või kaas jääb toote ettenähtud kasutusetapis pakendi külge.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 rakendamisel ei käsitata plastist tihendiga metallkorke või -kaasi plastist valmistatutena.

(3) Alates 2025. aasta 1. jaanuarist peab selliste joogipudelite koostises, mille valmistamisel on peamiseks komponendiks polüetüleenereftalaat, olema vähemalt 25 protsenti ringlusse võetud plasti, arvatuna turule lastud polüetüleenereftalaadist pudelite keskmisena.

(4) Alates 2030. aasta 1. jaanuarist peab joogipudelite koostises olema vähemalt 30 protsenti ringlusse võetud plasti, arvatuna turule lastud joogipudelite keskmisena.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1, 3 ja 4 sätestatud nõudeid ei rakendata klaasist või metallist joogipakendile ja -pudelile, mille kork või kaas on valmistatud plastist, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 609/2013 imikute ja väikelaste toidu, meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu ning kehakaalu alandamiseks ettenähtud päevase toidu asendajate kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 92/52/EMÜ, komisjoni direktiivid 96/8/EÜ, 1999/21/EÜ, 2006/125/EÜ ja 2006/141/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/39/EÜ ning komisjoni määrused (EÜ) nr 41/2009 ja (EÜ) nr 953/2009 (ELT L 181, 29.06.2013, lk 35–56), artikli 2 punktis g määratletud meditsiinilisel näidustusel toidu vedelal kujul kasutamiseks mõeldud ja sel viisil kasutatavatele joogipakendile ja -pudelile.”;

30)seadust täiendatakse §-dega 39⁵–39⁸järgmises sõnastuses:

„§ 39⁵. Avalikel üritustel korduskasutuspakendile ülemineku rakendamine

Käesoleva seaduse § 5 lõikes 8 sisalduvaid nõudeid rakendatakse alates 2024. aasta 1. jaanuarist.

§ 39⁶. Ühekordselt kasutatavate plastist toidupakendite ja joogitopside tarbimise vähendamise järelhindamine

Keskonnaministeerium analüüsib 2024. aasta 31. detsembriks käesoleva seaduse § 5 lõigetes 5–8 sätestatud meetmete tõhusust ja eesmärgipärasust, arvestades, et ühekordselt kasutatavate plastist toidupakendite ja joogitopside tarbimine peab vähenema 2026. aastaks võrreldes 2022. aastaga, ning vajaduse korral esitab ettepanekud õigusakti muutmiseks.

§ 39⁷. Ühekordselt kasutatavate plasttoodete koguse andmete esitamine pakendiregistrile

Käesoleva seaduse § 24 lõikes 4¹märgitud andmed tuleb pakendiettevõtjal esitada pakendiregistrile 2023. aasta kohta, lisades võimaluse korral nimetatud andmed 2022. aasta kohta.

§ 39⁸. Ühekordselt kasutatavate plasttoodete tarbimise vähendamise meetmete tegevuskava koostamine

Käesoleva seaduse § 5 lõikes 7 sisalduvaid nõudeid rakendatakse pakendiettevõtjale alates 2023. aasta 1. septembrist.”;

31)seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/904 teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta (ELT L 155, 12.06.2019, lk 1–19).”.

§ 3. Tubakaseaduse muutmine

Tubakaseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 12 lõiget 1 täiendatakse punktiga 6 järgmises sõnastuses:

„6) toote plastisisaldusele viitav märgistus, mille nõuded on kehtestatud komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2020/2151, millega kehtestatakse eeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2019/904 (teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta) lisa D osas loetletud ühekordselt kasutatavate plasttoodete ühtlustatud märgistusnõuete kohta (ELT L 428, 18.12.2020, lk 57–67).”;

2)seadust täiendatakse §-ga 12¹järgmises sõnastuses:

„§ 12¹. Tubakatootega seonduvate toodete pakendi märgistus

Koos tubakatootega kasutamiseks turustatavate plasti sisaldavate filtrite pakendile tuleb kanda plastisisaldusele viitav märgistus, millele esitatavad nõuded on kehtestatud komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2020/2151.”;

3)paragrahvi 22 lõike 3¹punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) tubakatoote või tubakatootega seonduva toote müügikohas esitatud hinnakirjas tubakatoote või tubakatootega seonduva toote nimi ja kaubamärk sõnalisel kujul.”;

4)seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/904 teatavate plasttoodete keskkonnamõju vähendamise kohta (ELT L 155, 12.06.2019, lk 1–19).”.

§ 4. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2023. aasta 1. mail.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punkt 12 ning § 2 punktid 7, 20 ja 22 jõustuvad 2024. aasta 1. jaanuaril.

Jüri Ratas
Riigikogu esimees